

Moноимо

13

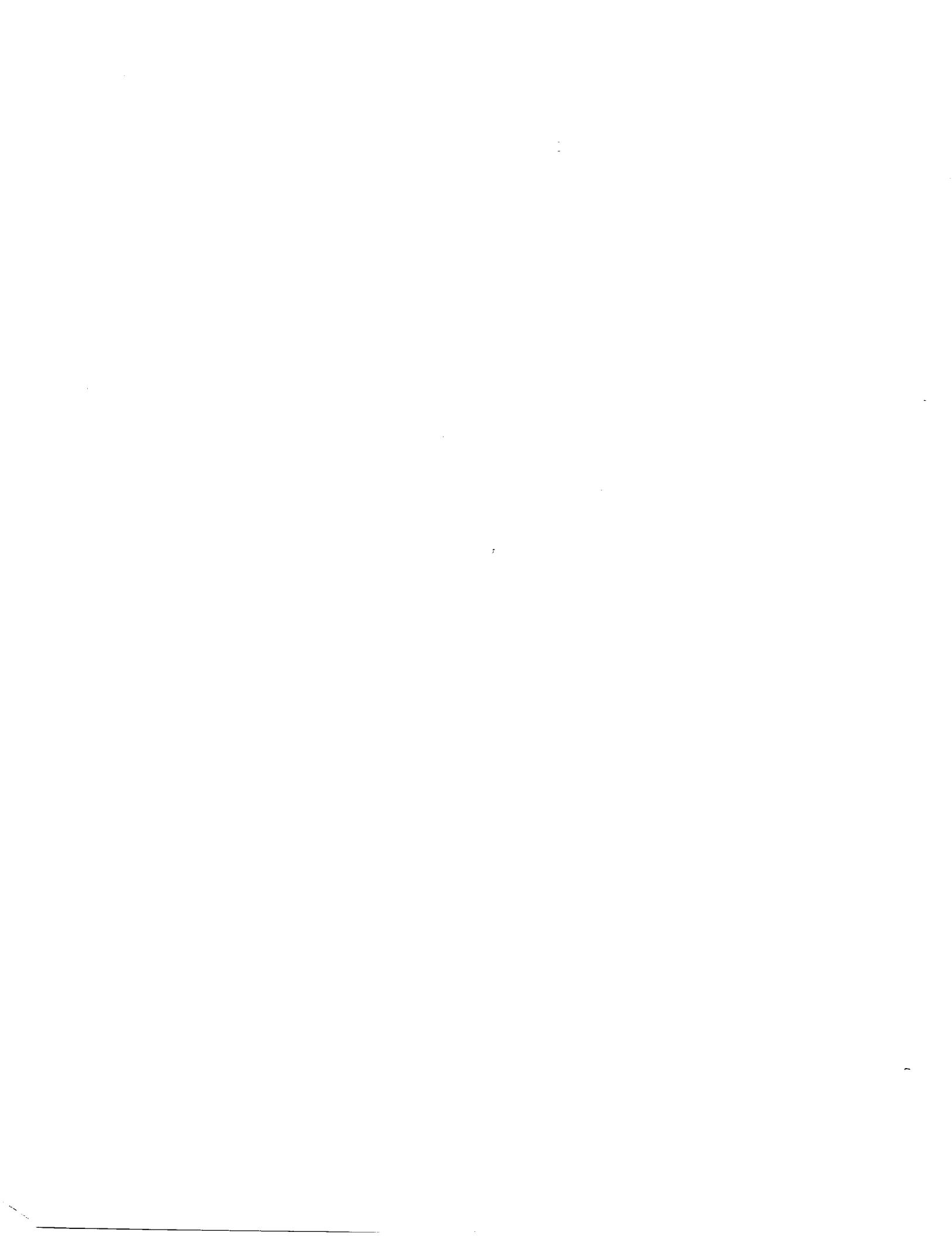
Жиро Дюфе

БРАНКИБ! СЕСТИНОК

KPYL

ПААН

БОЛОХ ОПАННОТ

К О Н Ф Е Р Е Н Ц И Я
У КРАЇНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

В О Г О Н Ъ
О Р Л И Н О І
Р А Д И

Ч: 1 3

1 3 КРУГ БРАТЧИКІВ і СЕСТРИЧОК

Нью Йорк

Червень

1956

Торонто

В_О_Г_О_Н_Ь_О_Р_Л_И_Н_О_Ї_Р_А_Д_И

З М И С Т :

ПРИВІТ з приводу Ювілею 70-Річчя Д-р Олександра Тисовського

Леся ХРАПЛИВА: Дитяча література, преса та видання

Проф. Петро АНДРУСІВ: Мистецька форма і молодь

Сірий Орел ОРЕСТ: До питання співпраці з батьками і Пластиприятом

Сірий Орел ВОЛОДИМИР: Батьки новаків і новацькі виховники

Сірий Орел ОРЕСТ: Відношення батьків до команди новацького табору

СТАРИЙ ОРЕЛ: Критичні міркування

Новацькі виховники говорять

В. ГРИМАЛЯК: Як я розумію естетично виховання новаків у щоденному житті

Від Редакції

Листування Редакції

Адреса Редакції:

Пл.сен. В.О. ГРИМАЛЯК

940 N. 7-th Street, Philadelphia 23, Pa

Адреса Адміністрації:

Пл.сен. Леся ЮЗЕНІВ

273 E. 3-rd Str. New York, NY

Рисунок обкладинки: Ст.пласт. Ірина СТЕЦЬКІВ

Фото Д-р О. Тисовського містимо дякуючи ввічливості Голови Ювілейного Комітету пл. сен. М. Пежанського

Бито 300 прим. на правах рукопису. Техн. виконав Сірий Орел Тиміш

45 Років праці для Пласти

Д-р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ
Основник-Ідеолог-Перший Верховний Отаман Пласти
1886 - 9 серпня - 1956

УКРАЇНСКИЙ ПЛАСТОВИЙ УЛАД а з ним УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
СВЯТКУЮТЬ ЦОГО РОКУ ЮВІЛЕЙ 70-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ
ДР. ОЛЕКСАНДРА ТИСОВСЬКОГО і 45-РІЧЧЯ ЙОГО НЕВТОМНОЇ ПЛАС-
ТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТИ, а в тому й 45-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ У. П. У.

УКРАЇНСЬКЕ ПЛАСТОВЕ НОВАЦТВО, ЙОГО ПРОВІД, НОВАЦЬКІ
ВИХОВНИКИ - ВИХОВНИЦІ НАЙЩИРІШЕ ВІТАЮТЬ

Д - Ра ОЛЕКСАНДРА ТИСОВСЬКОГО
ОСНОВНИКА й першого ВЕРХОВНОГО ОТАМАНА У. П. У.
з ЮВІЛЕЄМ 70-РІЧЧЯ з ДНЯ НАРОДЖЕННЯ і 45-РІЧЧЯ
ІДЕЙНОЇ, ЖЕТВЕННОЇ, ПОВНОЇ САМОПОСВЯТИ ПРАЦІ в У.П.У.
та ПЕРЕСИЛАЮТЬ НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ ЩЕ МНОГІ ЛІТА У
КРІПКОМУ ЗДОРОВ'Ї ІДЕЙНО КЕРМУВАТИ УКРАЇНСЬКИМ ПЛАСТОМ
ДЛЯ ДОВРА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ на СЛАВУ, КРАЩУ ДОЛЮ -
ВОЛЮ УКРАЇНИ.

СКОБ - ГОТУЙСЬ !

УКРАЇНСЬКЕ ПЛАСТОВЕ НОВАЦТВО

ОРЛИНИЙ КРУГ - ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

Нью Йорк, 25. червня 1956 р.

Леся ХРАПЛИВА

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА, ПРЕСА та ВИДАННЯ.

"Мово рідна, слово рідне!
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько
А лиш камінь має."

Писав це майже сотню років тому Сидір Воробкевич. Цього вірша мабуть вивчав кожний із нас та важко зідхав над його несучасністю. Бо хто ж її забував? Не вчи рибу плавати а штата літати!

Та, на жаль, сьогодні цей вірш стає знову на часі. Послухайте, як говорять наші новаки вже хвилину після закриття сходин - і знатимете, чому він на часі.

Поговоріть із батьками, послухайте, як запопадливо вони дбають, щоб була в дитини не залишилося у країнського акценту, коли говорить чужою мовою - і тоді зрозумієте до решти.

Та що гірше, - від неодного із друзів-виховників почусте думки, що мова - неважна; важливо, щоб діти почувалися українцями ...

Коли діти чогось не розуміють, коли бездумно йдуть за хвилями, - це ще майже нормальнє. Коли ж батьки у свому засліпленні хочуть примінити своїх дітей як найкраще до існуючих зараз обставин, не бачучи "за дровами лісу", це вже дуже сумне,

Але коли виховники, ті, по в першу чергу повинні мати перед очима пластовий виховний ідеал - починають заховувати своє безсилия за надуманими теоріями - тоді вже час, щоб припалі порожні слова Воробкевича пролунали знов дзвоном на тривогу.

Бо коли схочемо, повторяю с х о ч е м о хвилину застановитися над значенням мови у житті нашого народу, то побачимо, що від Котляревського і до сьогодні якраз мова будила народну свідомість, давала нам почуття окремішності від сусідів, була засобом вдержання національної єдності понад чужодержавні кордони. Це ж мова була постійно у нас переслідувана, як чинник, що найбільше загрожував нашим ворогам. Валуєв мусів підтверджувати аж авторитетом цілої царської імперії, що української мови "не було, немає і не може бути"! Та на диво - вона була і є!

Большевики теж добре знали значення української мови, коли так підступно, дозволяючи розвивати мову й культуру "національну по формі" спровокували українських учених, поетів, письменників на те лише, щоби їх виарештувати, заслати на катомні роботи та знищити.

Оскаржені перед польськими судами члени ОУН із гордістю відповідали на розправах по - українськи, щоб цим засвідчити свою незламність.

Не випадок теж, що найбільша постать нашої історії - не політик, не полководець, а поет: Шевченко.

Із цього ясно, що значення мови у нашему народі куди більше, як в інших народів. Чи не тому, що вона країна, мелодійніша за інші?

Так ото ж мова - це вислів способу думання та світосприймання кожного народу. У творенні слів, у підборі слів до подиноких понять,

у побудові речень та типсвих висловів кожної мови - відбуваються психічні властивості іх народу. Не дарем же все та все пригадують вчені літературознавці, що пізнати правдивого духа твору, можна лише із оригіналу, а ніколи навіть із найкращого перекладу.

Люди, що люблять хилитися під направомок вітру - вкажуть нам на все існуючих свідомих українців - без знання української мови, а ще даліше на жидів, ірландців ... тощо. На ці приклади не хочемо замикати очей, бо вийнятки можуть бути із кожного правила. Та не забудьмо тоді згадати і тих у третьому чи четвертому поколінні наших емігрантів, що досі задержали рідну мову та залюбки косилають своїх дітей до українських шкіл. Жиди теж мають окремі школи, де вчати свою еліту гебрейської мови. А в Громаді, після її звільнення заведено забуту всіми галлійську мову в школах та рівнорядно з англійською в урядах.

Підсумовуючи отже: нам не вільно дозволити дітям забути українську мову, бо через те вони втратили б одну із суттєвих частин українства, тим важнішу, що вона ім і тут, на еміграції, може бути доступна.

КОЛИ ЩОСЬ ОСЯГНУТИ ВАЖКО - ЦЕ НЕ ЗНАЧИТЬ, що ЙОГО НЕМОЖЛИВО ОСЯГНУТИ!

Прийнявши це ствердження - перейдемо до подробиць переведення його в життя.

Добрий приклад зпорядника в першу чергу, постійне звертання уваги новаків на "підкинені" чужі слова в їх українській мові - це початкові та необхідні речі. Дотепний вихованець знайде для цього відповідні засоби, під умовою, що він схоже їх знайти.

Даліший крок це створення між самими новаками атмосфери, де вони вже без пригадування зацікавляться справою та будуть уважати тоді одні на одних і кожний сам на чистоту своєї мови. З досвіду знаємо, що при вмілому підході можна зацікавити новака кожною річчю тим більше, коли в цьому випадку, можемо покласти це на їх новацьку чи строцьку честь.

Із мовою нерозривно пов'язане знання українського письма. Правильна наука читання по українських повинна прийти ще поки дитина піде до чужої школи, бо письмо, що його вчилися вперше - буде найкраще пам'ятати та вважатиме його найбільше своїм.

Коли одначе батьки про це не подбали, - то звичайно - не братческе діло: вчити читати новака. Але ж треба за порозумінням із батьками сирамувати його до Шкіль Українознавства. Це немаловажне! Во: на жаль, все звичайні стрічаемо "зразкових" новаків, що опановують все вмігості, ходять на музику, балет, мальство - а з українським читанням та писанням "якось то буде"! А тут саме на місці найбільша суворість у вимогах - не так до дітей, як до батьків, від них такі речі повністю звичайні залежать. Бо що говорити про "службу" Батьківщині, якої мови та письма новак не ласкавий вивчити?

Тільки тоді, коли новак спансує рідну мову у письмі та слові - йому стоять відкриті скарби, нагромаджені його предками для нього від віків.

Зайво хіба повторювати, що вікові новака ще далеко не відповідає всім твори літератури. Він повинен мати свою, дитячу літературу та пресу. І він її, навіть у съсгодніших еміграційних умовах, вже має.

Глянувши на полиці кожної української книгарні - знайдемо вже

книжки для дітей та молоді кожного віку. До речі - ці книжки завжди покриті грубою верстяєю пороху. А якраз тепер вже можуть виховники свободно підбирати для новачтва книжки, коплетувати при співираці новаків /це особливо важне!/ гніздові бібліотеки та на кожному кроці заохочувати новаків збирати свої приватні бібліотечки. Завдання це гарне, але треба ствердити факт - нелегке.

В сьогоднішніх обставинах вулиця просто засилас дітей коміксами, що іх читати дуже легко. Щоб отже прочитати після цього українську книжку - на це треба зі сторони новака немалого зусилля волі. Його так і повинен викресати впорядник, чи то окремими гутірками на цю тему, чи зачислюванням хрестиків новакам за прочитані книжки, чи то грамми, на тему якоїсь книжки, що ії, на думку братчика, новаки повинні прочитати. Рисунки із змісту книжок чи інсценазії - теж випробувачі засоби зацікавлення новаків книжкою.

Над цим братчик повинен добре попрацювати, бо без такої "принуки" і найкраще зібрану книжку та впорядковану бібліотечку гнізда - на кінець з'їдять миші, а новаки таки не прочитають.

Про підбір книжок - це вже була б скромна та дуже широка тема сьогодні. Все ще цікаві дітворі повісті Чайковського, все ще неперевершений "Син України", все ще вартісна "Олеся" Грінченка, та "Маруся" Марка Вовчка. все ім'я Романа Завадовича - пе марка доброї дитячої книжечки. Та ні - перелічувати всіх - забагато. Кожну нову книжку, що видається братчикові цікава, треба роздобути, прочитати та коли видається нам добра - звернути на неї увагу новаків. От хочби одним із засобів, що про них ми говорили.

Та за якими критеріями оцінювати дитячі книжки? Виховна сторінка не мусить бути аж надто різко підчеркнена. "Ріпка" не має ніякої виховної думки, наприклад. Важно однаке, щоб не було в книжці нічого, що впливало б негативно на поняття дитини про моральний порядок світу. Дальше - підхожа дитині цікава та жива розповідь, де "багато діється". Дитина не любить зайвих роздумувань чи довгих описів у книжці. Первісне ії питання: "А що потім сталося"? Як воно сталося - це вже питання трохи старшого новака. Книжка із надто підчеркненою моралізаторською тенденцією - мабуть не надто промовить до дитини. Та зате із книжки, що має навіть суто виховну тенденцію, але вміло вплетену в дію - дитина скористає найбільше. Зрештою - довша вправа та близьке знайомство із дитячою літературою - навчитъ нас найкраще, як оцінювати книжку із точки погляду як виховника, так і самої дитини.

А тепер приходимо до дитячих журналів. Їх маємо на самому терені Америки - 4: новацький "Готуйсь", "Веселку" - додаток до "Свободи", католицький "Мій Приятель" та "Соняшник". В Англії виходять "Юні Друзі", а канадійський "Жіночий Світ" та американське "Наше Життя" містять постійно добре редактовані дитячі сторінки. Хоч можна мати завваження до цих видань /а до "Соняшника" навіть треба, бо він часто безкритично передруковує із підсвітських видань/ - та все ж таки через ці журналики впорядники дістають правильно щомісяця десятки сторінок підібраного для дітей матеріалу. Справді - є з чого користати! Шукати пригожого матеріалу треба всюди, та тут я хочу сказати ширше про одну дитячу газетку, а саме про наше "ГОТУЙСЬ", що є саме її подумана для новачат, в першу чергу перед іншими дітьми.

Нічнемо із прикладу "як не треба" поводитися виховникам із цим журналіком:

Стрічаю одного братчика:

- Приходить до твого гнізда "Готуйсь"?
- Та прихрдить ...
- Як оцінюєш його?
- Та ... нічо собі. Біда лиш, що новаки не хочуть читати...
- А ти, чи стараєшся їх зацікавити? Читася із ними на смодинах? Розгадуєте разом загадки? Робите гутірки на тему прочитаного? Бавитеся витинанками?
- Hi!
- А це ж чому?
- Бо ... бачиш, цього немає у мому тримісячному пляні, а я не можу пляну змінити!

Мушу признаться, що мені весело не було! "Готуйсь" видає Пласт для ненадії та в допомогу виховникам - а не як обильження для них! Редакція докладає всіх зусиль, щоб дати матеріал, що відповідає подіям на часі в новацькому житті. А то часто і говорячи до новаків, стається пілдати і виховникам який помисл відносно підходу до матеріялу. Численний вже сьогодні штаб співробітників вкладає у кожне число справді величезну працю /майже виключно порядком "доброго діла"/ - із одиночкою надією, що прислужиться новакам. А чомусь виховники часто не хочуть цього зрозуміти, та тому утруднюють собі працю, а новакам таки роблять кривду. Бо "Готуйсь", що його братчик недбало кине новакові - йде за всіми можливими передбаченнями до коша, і новак не користає із змісту, де кожна літера, кожна рисочка присвячена із такою любов'ю власне для нього!

Не треба хибно розуміти, що "Готуйсь" хотів би стати єдиним посібником у новацькій праці. Бо коли новаки зацікавляться газеткою - будуть вже читати без поштовху зі сторони братчика. Щоб лиш раз усвідомили собі, що "Готуйсь" їм може дати, коли читатимуть!

Та на самому читанні не кінчиться зв'язок новака із його газеткою. І знов цезавдання братчика - "навчити" новаків розгадувати загадки та посылати розгадки до редакції, писати листи про замітні події у гнізді, щоб "Готуйсь" міг їх містити, пробувати посылати і найкращі власні - новацькі рисунки та витинанки. Найкращі напевно помістимо!

Варто теж завести у новаків індивідуальні передплати, що не лише дас новакові почуття важності його особи /це до нього приходить/, але і влегшує працю братчикові, а неменше і впорядковує фінансові справи у видаванні журналіка.

Організування ювілейностей та новацьких заробітків на Пресовий Фонд не лише зробить "Готуйсь" рідніший новакам, але й допоможе в майбутньому побільшити його та зробити цікавішим.

Радо приняла б редакція теж і замітки виховників про сам журналік та побажання до нього. Часто виховник на місці має змогу запримітити речі, що на них треба б звернути увагу - чому б не поділитися цею заміткою із редакцією, що радо візьме це до уваги?

Так оце ми розглянули засоби, що допоможуть виховникам передати новацтву їх справедливо належний їм спадок - українську мову та все, що в ній написано, сказано, виспівано. Що ж за самолюбство було б - знати це все самим - і не дати новакам!

Трохи не сто років тому йшла боротьба за українську мову для українського народу - і написав Воробкевич:

... "Хто вас забував,
Той у грудях - не серденъко,
А лишь камінь має.

Мого покоління вийшло переможно із цих змагань. Будьмо ж гідними їх пересміями!

ВІД РЕДАКЦІЙ:

"ДІТЯЧА ЛІТЕРАТУРА, ПРЕСА та ВИДАННЯ" пл.сен. Лесі ХРАПЛИВОЇ була темою дискусії на Вищій курсі новацьких виховників, що відбувалася у Бабилоні Н.Й. і розвинула широку дискусію в цій справі.

Також ОРЛІНИЙ КРУГ за спонуковою Сірого Орла ДЕНИСА звернувся окремим письмом до всіх членів та переків а н к е т у на тему засобів і метод впливання на новаків у напрямі племінності рідної мови, з характеристикою існуючого тепер стану та поданням практичних порад, які можна б примінювати в тій справі у новацькій праці.

Із відзвів членів ОРЛІНОГО КРУГА до "ПИТАННЯ ВЖИВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НОВАКАМИ" наводимо деякі спостереження новацьких виховників, що пишуть:

Сірий Срій ДЕНИС: ... "Новак перебував в школі в неукраїнському середовищі чи на вулиці ввесь тиждень, де є лише чужа мова і він до неї звикне. Мало цього - тісно мовсько говорять його "герої" - кавбої, супермени, кінозірки, герої "бейзболу". Ми мусимо ствердити, що місцевий світ - довкілля, в якому новак перебував велику частину свого часу має на його більший вплив, чим одна субота або неділя, під час якої ми не можемо за одну-дві години спільноти з ним зустрічі змінити його думі... . Ми знаємо, як не повинно бути, але не знаємо, як цьому зарадити, як лихо направити, яких треба вживати виховних засобів, як реагувати і що робити, коли новаки між собою не говорять по українськи ... .

Сірий Орел НАДЯ: ... "У першу чергу треба перевиховати і самих виховників, що часто закидають чужими словами, а відтак треба братися до новаків, щоби діти бачили, що не тільки їм звертається увага. Новаки не знають рідної мови, їм бракує слів. Вони не вміють читати, не мають де набути того знання. Є журнали й книжечки для дітей, але тут треба батьків, що зацікавили б дитину, щоби читала книжки, що дали її в руки українську книжку. Також до батьків належить подбати про це, щоби дитина вміла читати й писати по українськи. Хата - родина, це твердиня з якої діти повинні вносити знання свого рідного. Все інше - звичайні школи, установи, організації що допоміжні чинники, що спричиняються багатс, але якщо діятиме головний чинник - батьки, родина. Отже ж співпраця виховників з батьками являється неминучою конечністю.

Братчик повинен піддавати новакам на сходинах роя /в розповідях, путірках, співданнях/ як найбільше таких слів, що їх новаки не чують у щоденнику житті. Деякі виховники є проти чужих розповідей на сходинах, але де ж новак навчиться таких слів як: морський залив, горячі джерела, потік, гай, плай, плуг, коса і т.ін.

Новацькі виховники не змінять душі дитини, бо мають для цього рішуче за мало часу, одначе повинні зробити все по своїм силам для цього преважного діла - лагідно, спокійно, не криком, карами, а терпеливо й головне - співітраючи з батьками...."

Сірий Орел МІКО: .... "Це проблема дуже поважна. До неї не можна підходити одностронно та пристрастно, бо це матиме тільки протилежні наслідки. Мій досвід з новаками й дітьми цього віку наказує радше звертатися до розуму дітей, як до різних заборон та кар. Проблема ця мусить заінтересувати не тільки виховника Пласти, чи іншої організації, але всю українську спільноту... . Во що ж варти всі заходи, коли дитина в українських школах молиться в неукраїнській мові.... . Добровільне ствердження, що можна знати кілька мов може бути тут стимулом, -це одне, а друге свідоме зрозуміння принадлежності до української спільноти." /Відповідь з анкети ОРЛІНОГО КРУГА/

Проф. Петро АНДРУСІВ

МИСТЕЦЬКА ФОРМА і МОЛОДЬ

За останнє століття - як може ніколи перед тим - з'явили зрушені всі елементи фізису і психіки людини і пущено їх в поступово приспішений рух. Як досі - не видно, що і коли зможе змінити характер і темпо того руху, що і як зможе усі ці елементи супротивностей спрямувати в одну магістралю якогось напрямку.

Був час, коли людські збірноти шукали за магістралями. Проречисті пояснили Конфуція, Будди, Магомета, Ісуся Христа, відкрили ці магістралі. Сьогодні з час не шукання магістраль, а велике загання, безпримірна товкітня людської збірноти на застралаючих перехрестях роздоріж правдивих і фальшивих магістраль. Появилися нові "пророки", побудовано нові магістралі з відворотися перспективою, з перелицьованою мораллю, призначеним, доцільністю.

Потрясення ці може найдошкульніше діткнути українську суспільність.

Порушуючи проблему виховання молоді, не можна легковажити ефекту вищі наведених процесів на життя збірнот, як і на життя індивідуальних одиниць. Ніяка теорія виховання не може бути творена поза радіусом життєвої дійсності вчорашньої доби, але сьогоднішнього дня і в передбаченню завтра, в якому молодь буде здійснювати своє самостійне життя.

Життя української молоді на рідних землях іде по дорозі обставлений терористичними когортами наїздника. Іде це життя не дорогою, яку сама молодь чи її батьки вибирали. Це дорога, якою її ведуть насильно під терором.

Залишається питання виховання молоді, що опинилася на еміграції. Молодь цієї родилася і виросла в безприкладно скомплікованих і найскрайніше неприродних обставинах. Це є покоління молоді, яке не знає рідної землі, не знає елементів її традиції з безпосереднього, свідомого контакту з ними, не знає тої питоменості атмосфери рідного оточення, не діє зіковічністю на підсвідомість людини. Ця молодь не знає рідньої хати з її тривкістю ані в дисторкальному ані в психологічному сенсі.

Усе, що залишилося цій молоді в найкращому випадку - це родина: батько, мати, брати, сестри. Усе інше переказано їй словесними символами. На підставі тих описів молодь та мас лише суто уявне поняття про рідну землю. Чар, залах, психологічний зміст рідної землі звужений до слова "УКРАЇНА" став для неї явищем радше абстрактним ніж реальним.

Молодь того покоління є під діянням двох доволі сильних винників: це вплив кожночасного досвідія іншонационального масиву, серед якого приходиться нашій еміграції перебувати /Німеччина, Франція, Англія, Аргентина, Австралія, Америка, Канада/, а з другої сторони впливи родини, церкви, організацій, якими українське суспільство старається духовно задержати ту молодь при собі.

Старшому поколінню - а з тим батькам і виховникам - педагогам не все є зрозуміле, які психологічні процеси заходять в душі твої молоді під впливом тих двох чинників.

Положення є без прецеденсів. Аргументи, що й ми колись виростали в чужому оточенню і заховали свою духову суверенність, не відержує критики. Елементи тамтого оточення були напливові на нашій з прадідів рідній землі. Це було тотально вороже нам оточення, якому ми духово й фізично протиставилися. Спротив цей мав логічний сенс і по нинішній день виповнив змістом наше життя. Оточення, в якому ми опинилися з нашою молоддю є здебільша приязнім і ми його не потрібуємо поборювати. Територія, населення, устрій, уряд, сприймаються як наша нова, прибрана батьківщина, якою ми горді в такій мірі, як своєю рідною батьківщиною.

Ми доволі легко даемо собі раду з погодженням тих двох чинників без шкоди для обох сторін. Інакше мається справа з молоддю. В її психіці напевно заходять іншого гатунку явища, які часто перетворюються у внутрішні конфлікти не все нам зрозумілі. Це, що в нас рівноважиться, не конечно дає рівновартний тягар для психологічного збалансування душі молодої людини.

Ми опоруємо найчастіше сuto емоціональними аргументами, в яких головну роль грає чистий сеснтимент. Такі аргументи діють лише до певної міри. До деякого пункту молодь таку аргументацію буде респектувати, як авторитеті дорожковази. Після переступлення певного етапу життя, молодь починає шукати розв'язки в розумованию. Це момент, в якому починається етап самостійного погляду на справи, будиться сенс порівнань, логічних зіставлень та децизій.

Це найбільше небезпечний зворот, на якому наша старша еміграція за океаном втратила високий процент молоді так для церкви, як і для національної справи. Аргумент сеснтименту там не видержав іспиту життя.

При усіх перевагах нової еміграції над старою в цій ділянці, не слід нам забувати про досвід, якого ми зазнали вже в Америці із втратою молоді. По суті - справи може тепер стоять далеко краче ніж колись, але проблема залишається та сама.

Тут заходить момент, коли молодь конфронтує не тільки змісти, але і форми. Стара еміграція була дуже слабо озброєна тим засобом. Нова еміграція є краче вивінувана під тим оглядом.

Однаке форми ці надто часто є повні незавершень, повні анахронізмів, повні давно проминулих в світі трафаретностей. Замість справжньої форми, що випливалася зі змісту, надто часто хочемо її заступити грубо ліплею бутафорією. Ми склінні не доцінювати спроможності критичного погляду на ці справи у молоді - зокрема доростаючої. Довкілля показує цій молоді теперішність в постійній кінетиці до майбутності. Психологічно молодь належить до тих процесів помимо наших хотінь.

Ми намагаємося показати молоді минуле і хочемо, щоб вона жила ним так, як ми ним жили і в майбутності завершувала не майбутнє, але саме те минуле. Молодь цей парадокс краче бачить, ніж нам здається і як не вповні розуміє, то знаменито чує.

Ми частіс переконуємо нашу молодь про високий рівень української культури, мистецтва, літератури, побуту - тощо. Але одночасно ми не спроможні цій молоді задемонструвати примірів тої культури в такому вигляді, який її пірвав би, переконав, наповнив гордістю.

Найглибший зміст ідей, а то й найвищі святощі духа, якими ми захоп-

пилися в тягу нашого життя, не вміємо показати молоді в тай формі, що була би рівна тим вартостям. Ми забувамо, що народний стрій, танок, спів, цілий побут впливав в нашу душу в своїй нескажений формі, в природному оточенні, де замість декораций було справжнє небо, повітря, поле, степ, гори, село. Це не було представлення, це було життя, в якому люди родилися, вмирали, переживали драму справжнього життя і ми були частиною їх. Там стрій, танок, пісня і слова були самим життям.

Молодь не мала змоги того переживати. Нам може вистарчав незвичайний натяк на цей сюжет, щоб розбудити спогади і тоді ми не так переживаємо бачене на сцені, як те, що збуджується в нашій пам'яті, як те, до чого ми переносимося думками і нашою носталгією. Ми бачимо наше ширше і вужче минуле.

М о л о д ь т о г о м и н у л о г о н е з н ає. Вона бачить менше, або більше убогу сцену, дуже часто зі страшними декораціями, бачить защеканих забутими ролями аматорів, що стаються смішними там, де має бути поважна ситуація, бачить неприродний патос подій, що їх не всілі зрозуміти. Бачить примітив, убожество, якого соромиться. Батьківщина її батьків показувана зі сцени в тих формах стає її далекою і чужкою.

Академії, концерти переважно грішать тими же прикметами. На них часто спворюються найцінніші твори наших поетів, письменників, музик слабими, або й ніякими прогулянням аматорів-дилетантів як бесідники ків як і виконавців так званих концертових частин. Це, на жаль, діється не лише по малих ссередках, де бракус відповідних сил і тим можна б спрощати слабий позем імпрез, але майже з правилом, що діється і по наших т.зв. метрополіях, де є змога змобілізувати наші мистецькі сили та підготувати імпрези на поземі імен, що їх жими звеличасмо.

Слід би теж пам'ятати, що не кожний достойник установи, групи, або партії знає як організовувати імпрези. Звичайні вони продуктівські, як бізнесові трансакції, а не як вияв постани до історичного моменту, великої людини, чи поляглих за народ героїв, стаються заміню ідалів на торгування патристизмом. Той "бізнесовий" мотив наших імпрез, надто часто висувається на перший план, про чого говориться надто голосно. Коли це повторюється в періодичному чергуванні що року, по-множене через усі місцевості та угрупування, психологічний ефект на нас самих, а зокрема на молодь стає фатальний. Молодь може перестати вірити в повагу почувань своїх батьків в обличчю непсраги форми, якою вони встановують маєстат ідей. Чи дивно, що на різних святах, академіях, роксвинах - молоді щораз менше?

Ми розпершили нашу енергію на владживання цілого ряду квілих, рахітичних імпрез, а не здобулися на традиції сднії в рік імпрези на найвищому культурному рівні, що була би справжнім фестивалем української культури, справжньою маніфестацією нашого духа. Не нарікаймо, що нам брак мистецьких сил! При уважній обсервації побачимо, що їх легко можна змобілізувати, якщо справу поставити серіозно.

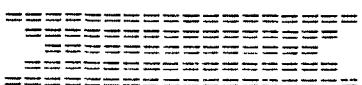
Тільки високою формою мистецтва, тільки поважним артистично професійним поземом усіх ділянок нації культури зможемо здобути собі новагу в нашему оточенні, зможемо змінитися самі духовно і зробити гордою нашу молодь на її приналежність до народу, з якого вона вийшла.

Знаю випадок, коли молодь перетавала ходити до рідної церкви. Сороми-

лася занедбаної, запущеної святині, воліла ходити до чужих, культурно влаштованих костелів. Коли церкву відновлено по мистецьки, придбано нові ікони, удекоровано золоченням, молодь громадно повернулась до церкви та станула до активного життя парохії.

Якщо ми не зможемо здобутися на відновлення наших культурних елементів формою, що відповідла би змістові, якщо святиню нашого духа далі залишимо обдертою, запорощеною сажою дилентантизму й ігноранції, не поможуть ніякі аргументи сентименталізму і промовслювання до патріотизму - молодь піде до чужих святынь культури, де знайде форми більшій ії ментальності і може **николи** вже не повернутися до нас.

Чи я це буде тоді вина? Чи ціна нинішнього прибутку з імпрез покриє цю втрату?

Сірий Орел ОРЕСТ

ДО ПИТАННЯ СПІВПРАЦІ ВИХОВНИКІВ З БАТЬКАМИ і ПЛАСТПРИЯТОМ.

В сьогоднішніх умовах ПЛАСТПРИЯТ - це в 90-ти відсотках батьки пластової молоді. Тому й важко розділити питання співпраці з Пластприятом від справи співпраці з батьками у загальному. Мабуть теж і немає потреби обстоювати за таким з'єднанням. Справи, що заторкують поодиноких батьків наших новаків, знаходять свій ширший відгомін у дії Пластприяту, як зорганізованого громадського тіла.

Коли говоримо про співпрацю з батьками, виринає відразу питання, де і як її реалізувати? Відповідь буде легко віднайти, якoli поглянему на побудову нашого Уладу. Підставовою одиницею в новацтві є РІЙ. Тому й співпраця з батьками починається в рої, а на впорядника рою паде обов'язок переводити її в життя. Співпраця пластового виховника з батьками відиграє першорядну роль в успішному переведенні аншої програми. Та годі говорити про якунебудь співпрацю, коли /як це на превеликий жаль часто в нас буває/ батьки ніколи не мали нагоди навіть побачити того братчика, що став псевдо-божищем їхньої дитини?

Ні, впорядник мусить стояти з батьками в тісному контакті. Звичайно, коли новий впорядник приймає РІЙ, він піде особисто до хати кожного зі своїх новаків, представиться батькам як новий братчик їхнього сина, вислухає їхніх завваж і побажань та поінформує їх про час сходин інших заплянованих зайнят.

Це останнє - дуже важливе. Батьки мусять точно знати о котрій годині починаються заняття й коли запляновано їх кінець. Якщо батьки будуть усе про це поінформовані, не матимемо таких випадків, що новак під час повороту з пластової домівки до хати без відома батьків вступає на морожене, до кіна, чи прямо волочиться по вулицях.

Перед відмаршом на прогулянку кожний новак мусить предложить письмовий дозвіл батьків. Ясно, що кожний новак хоче піти, але не кожному батьки на це дозволять. Це теж важлива фаза співпраці впорядника з батьками. Про заплановану прогулянку впорядник повідомляє батьків заздалегідь, визначить ії час і ціль та поінформує батьків про обов'язуючий виряд. У деяких Гніздах завівся звичай, що на останніх сходинах перед прогулянкою кожний новак дістас формулляр згоди для батьків, а батько чи мати /опікун/ має його лише підписати. Це дуже практична річ, бо заощаджує батькам час.

Та щоби добитися успіхів, контакт виховника з батьками мусить бути стабільний. Тому добре буде, якщо час-до-часу /на пр. що кілька місяців/ впорядник відвідуватиме регулярно батьків новаків, ділитиметься з ними своїми спостереженнями що до їхнього сина й вислухає їхніх заваг.

Контакт з батьками обов'язковий теж і для ГНІЗДОВОГО. Тут уже важче буде відвідати всіх батьків, зокрема коли Гніздо є чисельне. Тому було би дуже побажанням, щоб представник Станиці представив батькам нового гніздового на найближчих зборах ПЛАСТПРИЯТУ. Добре буде теж, якщо й на далі гніздовий часом прибуде на збори Пластприяту й коротко поінформує про розвій праці Гнізда. Можна теж подбати про окремі збори батьків новаків Гнізда, якщо заходить на це потреба. Та робити це треба лише в порозумінні зі Станичною Старшиною і проводом Кружка Пластприяту. Такі збори можна еVENT. сполучити з кротким показом новацьких вмінь /що їх демонструють самі новаки/.

Такі збори будуть доцільні вчасним літом, щоб поінформувати батьків про всі справи зв'язані з табором. Можна теж влаштувати такі збори, щоб прости допомоги батьків у придбанні одностроїв, виряду тощо.

Не забудемо теж запросити батьків на святкові сходини Гнізда /н.пр. Ватри/, коли їхні новаки складуть сбіцянку, добувають вищі ступені, чи сдержують інші вирізнення.

Зовсім окрема справа, це намі імпрези. Часто буває так, що немає в цій ділянці в нас взаїмного зрозуміння, згл. по-розуміння між проводом Гнізда і Управою Кружка Пластприяту. Скажім, уладжують т.зв. "Костюмівку Пластприяту". Так і об'являють великі оголошення в пресі - Пластприят влаштовує баль для дітей. Але ... знають про це всі новацькі виховники, що така імпреза це велика гарівка саме для сестричок і братчиків. І має слухне право гніздовий, якщо в своєму квартальному звіті гордо заявляє, про успішне влаштування дитячої забави. Але, коли треба доповнити цей звіт даними про прибуток зі забави, то звичайно бідний гніздовий є безрадний, до Пластприяту окутав це "серпанком великої тайни" і жодні сили не видобудуть цих інформацій на верх. Призадумаймося, чи це правильно?

Або - інший примір. Дають сценку /"Коза-Дереза", "Попелюшка", чи іншу. Всюди видно тільки: "Влаштовує Пластприят". Але хто виконавці? - Новаки! Хто приготовлює - Братчики й Сестрички! Хто переводить? - Новацькі виховники! А присте: "Улаштовує Пластприят". Правда? А може - повинно бути -: "Пластприят при співпраці Гнізда"?

Я зовсім не маю на меті заперечувати величезної роботи, що ії про-

дить Пластприят, не вину теж Пластприяту за те, що часом взаємно з провідниками й виховниками новацтва не є такі, як це повинно бути. Але здається мені, що нам треба змагати до поглиблення співпраці з Пластприятом, для сягнення справді дружнього, глибокого взаємопорозуміння.

Що такого зараз немає, то в тому таки багато й нашої вини, зокрема в справах спільніх імпрез ми не сміємо стидатися переговорити справи зовсім отверто з проводом Пластприяту. Якщо імпрезу влаштовуємо спільно то небачу причини, чому вона не має бути проголошена під спільною фірмою Пластприяту й Гнізда. Такі справи вмагають теж точного взаємного домовлення, включно з фінансами. Це напевно вийде на користь як і Гнізда так і Пластприяту.

Члени Пластприяту, як батьки, матимуть колосальний вплив на наші табори. Вони рішатимуть хто поїде у табір. Від них залежатиме чи діти незаможних батьків залишаться на літо в душному місті, чи створені Пластприятом стипендії уможливлять таборування для всіх без віймку новаків.

Через Пластприят буде нам багато легше вияснити батькам ціль обов'язуючих таборових правил, що часом видаються їм незрозумілі а то й смішні. Зможемо, на приклад, переконати маму, що її 12-літнього синка не можемо прийняти до новацького табору, бо за віком він вже юнак. Зможемо трапити до серця батька та вияснити йому, що його син не може мати спеціальних привileїв на таборі /"має пити молоко три рази денно й купатися принаймні дві години кожного дня"; - "а ніж прошу йому забрати, бо скалічеться"/ - такі побажання від батьків у нас на порядку дня/- бо це все йшло би зовсім в розріз із нашою виховною програмою. Зможемо теж знайти зрозуміння у другої мами нашого новака, що не є конечною її стала присутність на таборі, як "пластний гість", щоби годувати й мити синочка, що він вже доволі великий, щоби під наглядом братчика навчився виконувати ті та багато інших чинностей самостійно.

Так - кожний табір приносить проблеми з боку деяких батьків і в напрямі їх розв'язання саме Пласт прият може нам дуже багато допомогти.

Нам годі, в такій короткій статті схопити всі аспекти нашої співпраці з батьками і Пластприятом. Ми перейшли лише ці наймаркантніші справи, що з ними кожного дня зустрічаємося в нашій виховній праці.

Наше заключення: Велику роботу пророблює в нас ПЛАСТПРИЯТ, та наша співпраця з ним мусить бути ще далі поширенна, що нам допоможе добитися ще більших успіхів у нашій виховній праці з новацтвом.

Сірий Орел ВОЛОДИМИР

БАТЬКИ НОВАКІВ і НОВАЦЬКІ ВИХОВНИКИ.

Праця новацьких виховників з дітворою не є легка, вона вимагає старанної підготовки, вишколу й науки, але вона може давати виховникові багато радости, приємності й вдоволення як від самих новаків, так і їх батьків. Бо діти бачать у своєму братчикові чи сестричці свого героя, що його обов'язково будуть наслідувати, переймаючи спосіб висловів, ношення однострою і т. ін. Переважаюча більшість батьків теж відноситься до пластових виховників їхніх дітей зі спеціальною звічливістю і вдачністю, доцінюючи цей великий вклад праці виховників для дітей. Батьки завдяки праці виховників стаються не тільки пасивними симпатиками Пласти, але й жертвеними добродіями нашої організації, що їм завдячуємо фінансову піддержку нашої діяльності у формі сплачування домівок, інвентару, тaborovих вирядів і споруд, тощо. Співпраця з такими батьками це ясний промінь, що просвічує важкий шлях пластових виховників, по якому вони йтимуть сміло й радо та добиватимуться успіхів у виховній праці.

Та трапляються й інші батьки, що для них кожна дія виховника є тема до критикування, нарікання. Вони не мають зрозуміння для виховної програми Уладу Пластового Новацтва, її далекосяглої мети і тоді розуміється дуже приходиться пластовому виховникові сповісти свою важливу й відповідальну роль.

Спробую навести декільки примірів із моєго досвіду.

Ось на одному таборі привезли батьки вже на останній тиждень табору сина-новака, з вимогою, щоби він здав новацьку пробу, бо всі його товариші - вже склали цю пробу. Та хлопець міг би здати пробу, якщо б він приготовився до неї в своєму рої-гнізді. В останньому тижні табору всього два дні програми були посвящені для підготовки до проб. Як це виявилося, воно було за мало часу для хлопця і він не здав проби. Він був цілковито непідготований з дому. В цім отже випадку, як і в подібних інших потерпів новак, бо батьки зовсім не знають, що це таке новацька проба. Розуміється, що не обійшлося від їх висловів здивовання і незадоволення на даресу виховників і табору.

Треба б ото ж нам, виховникам, тісно співпрацювати з батьками й дораджувати їм, як найкраще підготовити новака, щоби він здав пробу. Таку підготовку треба переводити ще перед табором так, щоби вже у часті табору він міг її здати. Але про ці пляні праці виховник повинен поінформувати батьків, щоби таким чином вони знали про час і спосіб здавання новацьких проб. Не можемо одначе деколи винити батьків, коли вони бачать, що новацькі проби переводиться в домівці, при столі, немов іспит у школі, замість практично в парку, чи на таборі.

Дуже часто знову ж зустрічаємо на таборі новаків, якими батьки зовсім не цікавляться. Такий новак йде на табір сам, в таборі його ніхто не відвідує, ніхто до него не пише листів і вкінці він йде додому також сам. Що такий забутий новак думає, коли бачить, що до інших приїздять батьки кілька разів продовж табору, не трудно собі уявити. Таке забуття хлопця на таборі не впливає на него позитивно. Тут велике поле для виховника, що напевно поцікавиться такими новаками і нав'яже контакт з їх батьками.

Протилежні знову ж наслідки має надто часте відвідування новаків на таборі. Кожний табір має точно випрацювану програму, що її команда й виховний провід послідовно проводять. Переривання тягlosti виховної програми вносить тільки заколот, зупиняє виполнення ви-

ховної праці. На відвідини батьків є призначені дні – суботи від по-лудня і цілі неділі, що показалось вповні задовільним. Відвідини батьків під час тижня впливаєть на дітей негативно, відригають від намічених зайнят, а зачасте нагадування дому розсіває увагу новаків. Пов'язана з відвідинами батьків зачаста досстава солодощів руйнує апетит дитини, це дуже часто веде до жолудкових забурень і втрати ваги. Виховники мусять на те звернути увагу батьків вчас, щоби не було відтак завваж на тему харчування на таборі чи опіки над дітьми. Негативний вислід надто частих відвідин батьків бачимо опісля на змагу дс преби, перевірці вміlosti чи навіть порядку в оточенні новака. В цій справі повинні говорити з батьками ще перед виїздом новаків до табору.

У кожному пластовому таборі є точні правила, що їх мусять при-дергуватись всі учасники табору. Таборові правила обов'язують теж всіх, що перебувають на терені таборів, отже теж і гостей, що при-їздять на відвідини. Автім дуже часто батьки уважають, що таборові правила є тільки для дітей. Ото ж траплялися випадки, що батьки пе-реносили самовільно ліжко й речі дитини з кімнати до кімнати, чи на-віть з одного будинку до другого. Правильна інтервенція команди та-бору викликувала тільки нарікання а то й сварку.

Все щедуже часто трапляються в наших таборах випадки перебу-вання гостей поза годинами відвідування, особливо коли стійкосві є найменші новаки, що їх відвідувачі просто ігнорують. Відтак деякі батьки не всілі зрозуміти, що вони в таборі мусять просити про дозвіл на звільнення їх дітей і тому так часто трапляються випадки са-мовільного звільнювання дітей, а це утруднює відповідальність ви-ховників і команди за учасників табору. Щоби цьому запобігти тре-ба великої освідомлюючої роботи серед батьків, що звичайно дуже ма-ло знають про таборовий правильник і в загальному про новацький та-бір.

Діти привикли ходити дома самопас. Дисципліна табору їх в'яже і коли до них не приїдуть батьки на відвідини в неділю то часто во-ни просять знайомих, а то й ненайомих людей, щоби їх звільнили. Тоді команди таборів мають клопоти з різними "вуйками", що деко-ли хочуть звільнити по 10 дітей нараз. Такий вуйко звичайно десь засипляє на м'якій травиці під деревом, а діти, що їх він взяв під свою "опіку", остають без жодного нагляду і купаються в басені. Ці-каво хто відповідав би за дитину, коли б у такому випадку вона вто-пилася. Тому є оправдана вимога на таборах, що дитину звільняється тільки під опіку батьків, а не різних "вуйків". Крім того є теж ба-гато випадків, коли батьки самі після звільнення дітей в таборі за-лишають їх самопас.

На одному таборі був випадок, що зникла дитина. Шукали за нею в лісі й ставку, але не знайшли. Аж в 11-ій годині ночі батько при-віз її. Він возив її до приватної оселі і не вважав за відповідне привезти її на означений час до табору й ось зустрів добрих знайо-мих, заговорився знізвився децо.... Таборові правила для нього не були зобов'язуючі. Але скільки клопотів він зробив команді табору?

Деколи теж батьки ставлять окремі виховні вимоги дс таборової програми. Ось був випадок, коли батьки прибули на відвідини до нова-цького табору, саме в обідню пору. В гарячий серпневий день новаки роями обідали на вільному повітрі. Вони побачили свого сина, що сидів в гурті ровесників на траві і завзято ложкою їв м'ясну страву з їдунки. Батьки з неутасним докором звернулись до виховника, що мов-ляв: "вони післали сина до табору, щоби він навчився, як правильно сидіти і їсти при столі, вживати вилок до м'яса, набратись добрих товариських форм – тощо". Випадало виховникові запитатися батьків,

чи не надто багато вимагають вони від табору, в якому дитина перебуває окото З тижні? Впрочім, що ж саме батьки роблять у виховному напрямі з дитиною на протязі цілого року? Вони ж і повинні подбати, щоби саме ці форми доброї поведінки діти присвоїли собі дома. Це не значить зовсім, що пластове виховання не передбачає у своїй програмі теж висння у новаків зasad доброї поведінки, але саме на таборі учасники живуть серед чудової природи, дійсно по спартанськи, без комфорту й вигоди, тут вони фізичними вправами, грахами, працею привчають поборювати життєві пригоди. І в тому саме великий чар, а в парі з цим велике виховне завдання пластового табору, що залишається в дитині на ціле життя.

Вкінці ще одна справа: Наша національна традиція - народні зви чаї рідна мова - це прецінні скарби українського народу. Вони є одним із тих чинників, що допомагають батькам та Пластові у виховному ділі і на них мусить базуватись дитяче виховання. Тому, коли зустрічається намі родини, що вже забули святкувати наше Різдво чи Великодні свята за нашою прабатьківською традицією, коли батьки не дбають про національне виховання дітей дома, коли не звертають уваги на українську мову дітей, то тоді й пластові виховники, при всій їх добрій волі, великій праці не зможуть заступити головного чинника, що ним є батьки і домашнє виховання.

Саме тепер пластове новацтво та юнацтво приготовляється до найкращого сезону пластиування, до літніх таборів. Новацькі виховники/-ці/ відбувають вишкільні сходини для обговорення і складення плянів виховнілі праці на таборах, команданти таборів комплектують свої булави і виховників, переговорюють теж з представниками Пласт-прияту і батьками про таборові справи. Тепер є нагода і для новацьких виховників і для батьків для ширшої виміни думок. Не занедбаймо тієї нагоди.

Сірий Орел ОРЕСТ

ВІДНОШЕННЯ БАТЬКІВ ДО КОМАНДИ НОВАЦЬКОГО ТАБОРУ

Зближається літо, а разо з ним і час таборування. Тому не від речі буде подати теж декільки завваж на тему новацького табору. Про табори вже багато в нас говорилося, багато й поміщено на сторінках В.О.Р. Тепер хочимо лише коротко обговорити побажання батьків, що з ними зустрічається найчастіше проводи таборів, щоби познайомити з цею справою виховників, що займаються організацією і переведенням цьогорічніх новацьких таборів.

ЧОМУ БАТЬКИ ПОСИЛАЮТЬ ДИТИНУ В ТАБОР? Питання на перший погляд просте. Однаке, коли застосовитися глибше над ним, то побачимо, що відповідей може бути багато. Одні батьки посилають дітей, щоби вони відпочали після цілорічної праці в школі, інші - щоби забрати дітей від зловішої атмосфери великоміських вулиць, від неприятливого пороху, горячі в літі, ще інші - щоби дитину відживити /і таке буває, - тому однаке не треба дивуватися, бо діти в задушливій горячі міста не мають апетиту, різні соди, кока-колі й морожене, що їх понад міру вживається в місті, не причиняються до унормування харчування ні дитячого апетиту/.

Однаке можемо сміло сказати, що в більшості випадків головною причиною, що рішас про це, чому батьки висилають дітей до табору є виховна програма, що її проводиться на новацьких таборах. Із цього кольосального виховного впливу табору на дітей не заперечить сьогодні хіба ніодна здорово думачуча людина.

Разом з фактом участі дитини у виховній програмі новацького табору, пов'язані певні вимоги до проводу табору. Деякі з них - самозрозумілі, як ось підставова вимога, що провід мусить перевести дитину під свій нагляд, піклуватися нею безпереривно /24 години надобу/ з повною відповідальністю за дитину продовж усого часу тревання табору та передачі її зповоротом у руки батьків після закриття табору. Рівночасно за весь час тревання табору мусять бути забезпечені для дітей можливості виконувати релігійні практики, запевнена постійна й належна лікарська опіка та забезпечене належне й здорове харчування, а вкінці проводжена відповідна виховна /умова - розвагова/ програма. Ці вимоги є самозрозумілі.

Та незалежно від поданих вище вимог, командант табору зустріється напевно зі спеціальними побажаннями з боку поодиноких батьків - з побажаннями, що можуть навіть декому з нас видатися дивними. Зачнім з моменту приняття до табору. Таборові приписи точно вирішують, що в новацький табір приймається дітей 8 - 11 років. Проте зустрічаємося з вимогами батьків, щоби прийняти дітей, що не є в межах приписаного віку, переважно зовсім маленьких 5-6 літків, або 12-літніх юнаків. МІСЦЕВІ ЧИНИКИ, що проводять реєстрацію на табори НЕ МАЮТЬ ПРАВА ОБОВ'ЯЗУЮЧИХ ПРИПISІВ МІНЯТИ. Про приняття до табору остаточно рішас командант. І він являється одиночкою відповідальним за успіхи чи невдачу виховної програми табору і тільки він може евент. погодитися на виїмки від приписів, якщо уважає це доцільним.

У дні, коли нови приїдуть до табору, напевно зустрінемо багато батьків, що проситимуть примістит разом в одній кімнаті їх дітей з тим, чи іншим товаришем. Таким побажанням можна піти назустріч, якщо вони не входять в колізію з нашими організаційними, чи виховними плянами. У випадку коли між двома "друзями" існує яскрава різниця віку, чи новацького вироблення, або коли переконаємося, що це добирається пара збиточників - таких новаків розділимо до окремих роїв. Батькам слід вияснити причину такого нашого поступовання і коли вони побачать, що в таборі є певний порядок, якому всі повинуються, не будуть нарікати на таку розв'язку справи.

Деякі батьки вимагають спеціального харчування для своїх дітей /" має істи 2 м'які яйця на снідання і пити склянку молока в год. 10-ій рано й 3-ій після пол. - я за то заплачу окремо"/. Таким батькам требавяснити, що харчування в таборі є просте, але в повні достатнє, за приписами й під наглядом лікарів, І є ДЛЯ ВСІХ ОДНАКОВЕ. Не треба хіба зазначувати, що провід табору відповідає за те, щоби харчів було досить, їх добір, скількість все встановлена при тісній співпраці з лікарем. Теж окиноко таборовий лікар є уповажнений на випадок потреби встановлення дісти для дитини дати потрібні розпорядження про евент. зміну харчу. Це здається є зовсім зрозуміле. Рівночасно слід просити батьків, щоби не привозили їх не присилали дітям до табору харчів, що їх вони не можуть з'ї-

сти, через те у висліді ті харчі псуються, часто спричиняють захворіння в дітей та занечишують валізки чи наплечники.

Напевно зустрінемося з вимогами здоровельного характеру: "дитина не має купатися", "має купатися як найчастіше", "не має бігати". Часто маемо стільки протирічних вимог, що ім годі вдоволити. Мусимо пам'ятати, що ПЕРЕД приняття до табору здоровою, то це повинно бути міродатне що до її участі в усіх таборових заняттях. У сумнівних випадках треба зараз першого дня табору /навіть в присутності батьків/ передати дитину для нового лікарського перегляду.

Типове побажання, що його почусе чи не кожний виховник, це "прошу не дозволити бавитися ножем". За цим побажанням криється підвідомий гін ізолятувати дитину від всякого контакту з можливою небезпекою. Та чи це правильне? Скоріше чи пізніше дитина станеться самостійною і мусітиме власними силами поборювати перешкоди на її життєвому шляху. Якщо батьки постійно забирали від неї все, робили за неї всі рішення, то така молода людина буде і незарадна, не зуміє дати собі раду навіть у простих припадках життя та навіть може проявити поважні психічні забурення. Цьому запобігти - одне із наших завдань. І тому багато краще буде коли новак, під доглядом досвідченого виховника навчитися правильно обходитися з ножем, як коли той ніж забрати, замкнути на ключ, щоби Юрчик, борони Боже, не скалічився.

Бувають випадки, що батьки хочуть, щоб їх дитина посв'ятила певний час у таборі на формальну науку. На прим. Ромко не дамагає у школі з якогось предмету, тому батько просить, щоб братчик дозволив йому кожного дня вчитися після обіду. Але - скільки то скористає новак з табору в якому його ввесь час лише гонять до науки? Або: Христя мусить кожного дня бодай одну годину вправляти на фортепіані. А коли в таборі маемо кілька десятків таких Христя? Доведеться хіба закупити кільканадцять фортепіанів і перемінити табір намузичну консерваторію?

Буває так, що батько чи мати вимагають певного призначення для дитини /зробити його росвім, призвати йому пробу чи вмілість/. Та гадаю, що можна ім легко вияснити, що пост росового це почесть, що її самі товариші висловлюють своє признання для іншого природного провідника, а незаслужена проба чи вмілість аж ніяк не матиме позитивного виховного пливу на дитину.

Батьки будуть з нетерпеливістю очікувати листів від своїх дітей з табору. Завданням Команди Табору - допильнувати, щоб та-кі листи діти написали. Можна призначити певний час у тіхні на писання листів, наймолодших братчики можуть навіть вчити як написати листа. У зв'язку з цим треба батькам вияснити, що в усіх дитячих таборах практикується цензурування листів. Діти новацького віку мають велику уяву і тендèнцію перебільшувати факти /"як ми їхали до табору, то мало не сталась катастрофа бо міст під автобусом тріщав", "Богдан бавився ножем і скалічився так, що майже відрізав собі руку"; "Ковалюк ударив мене в сліпу кишку"; "Ромка ось ось була б вкусила гадюка, від якої нема рятунку". Розуміється, що після одержання такої вістки батьки в найбільшому поспіху і хвилюванні ідуть чимскорше до табору, щоби спасти дітей від смерельної небезпеки, яка зовсім не існує, вона є лише витвором буйної фантазії дітей.

Під час недільних відвідин батьки звичайно "звільняють" дітей, щоби забрати їх поза табір. Тут мусимо тяжити дуже важливу вимогу - передати дитину можемо одиноко лише батькам, або її правним спіку - нам. Звільнити ноака під опіку іншої особи можна тільки тоді, коли вона викажеться письменним уповноваженням батьків. Але не можемо звільнити новаків поза годинами відвідин. Не можемо відпустити Влодка на ватру до юнацького табору. Або всі йдемо на ватру, або теж всі йдемо спати.

Якщо вже мова про відвідини, то мусимо згадати ще про відвідини батьків у першому тижні після відкриття табору, які не приносять добрих наслідків. Діти ще не зовсім звикли до тaborovих обставин, до нового порядку, а відвідини батьків у тому часі тільки утруднюють їхнє примінення до тaborового життя. Тому часто командант табору просить батьків здергатися зовсім від відвідин табору в першому тижні.

Для відвідин є устійні правила: точні години, що їх треба обов'язково придержуватися. Відвідини серед тижня - небажані, бо вони вносять заколот у тaborову програму. А вже зовсім недопускаємо є напів-постійне перебування батьків у таборі в характері "платних гостей". Постійний контакт з батьками утруднює осягнення наших виховних цілей: дитина замість усамостійнюватись, робиться що раз більше залежною від батьків.

Ото ж треба переконати маму новака, що її синцю вже досить великий, щоби могти під наглядом впорядника навчитися як стелити ліжко, вдергувати особисту чистоту та пам'ятати правильно змінити білля.

Довелося нераз чути вислови, що "батьки в таборі - це кара Божа на виховників". Ця справа так зовсім немається. Багато батьків, особливо цих, що вже мали контакт з таборами і могли ствердити великий виховний ефект після табору на власних дітях, сталися через те випробуваними прихильниками новацьких таборів і вони з правдивим призначенням і вдячністю відносяться до проводу виховників табору. Тому й ми В МІРУ МОЖЛИВОСТЕЙ старатисьмо йти батькам назустріч у їхніх проханнях, якщо це не йде взовріз із тaborовим правильником та мусимо кожночасно точно вияснити їм, чому не можемо погодитися на якесь бажання. Тоді напевно й батьки йтимуть нам на зустріч і не матимемо з ними особливих трудностей.

=====

ВСІМ КОМАНДАНТАМ, ЧЛЕНАМ КОМАНД, БУЛАВ, БРАТЧИКАМ і СЕСТРИЧКАМ ВИХОВНИКАМ/-ЦЯМ/, ЧЛЕНАМ ГОСПОДАРСЬКО-АДМІНІСТРАЦІЙНИХ ЛАНОК ЦЬОГО РІЧНІХ ТАБОРОВ та ВСІМ НОВАКАМ - НОВАЧКАМ - УЧАСНИКАМ ТАБОРОВ, БАЖАЄМО ГАРНОГО ТАБОРУВАННЯ і ПОВНИХ УСПІХІВ У ТАБОРОВІЙ ПРАЦІ.

Редакція В.О.Р.

СТАРИЙ ОРЕЛ

КРИТИЧНІ МІРКУВАННЯ

У розвитку В.О.Р. помічується турботливе намагання Орліного Круга вдерхати журнал новацьких виховників, що так скажу - при житті. Бо члени Орліного Круга є свідомі того, що розвиток новацького руху без журналу є не до подумання. Можемо з гордістю ствердити факт, що нам удалося вдерхати видавання журналу "Вогонь Орліної Ради", хоч обставини не були завжди сприятливі для цього. Зараз масмо поважний гурт співробітників, як теж і під технічним оглядом наш журнал виглядає краще і є надія на дальший поступ у тому напрямі. Та масмо декілька ч е д о м а г а н ь, що їх треба нам всім усвідомити собі і направити.

Журнал повністю відіграє свою роль, якщо він появляється згідно з планом, тобто к в а р т а л т н о, т о ч н о в о з н а ч е н и х термінах. Це однаке залежить у великій мірі від наших фінансових спроможностей, докладніше від точного виконання обов'язку своєчасного розчислення за одержаний журнал. Невирівнання залегостей, несвоєчасне розчислення за журнал - це питання негативів пластового життя загалом. Ці й інші недоліки пластовості дійсности зберігають ріст Пласти, а в даному випадку зупиняють розвиток видавничої діяльності Орліного Круга. Мені здається, що нам треба би докладніше зупинитися, може на іншому місці, над цим бочучим недомаганням пластового сірого будня, щоб його оздоровити.

Другим недоліком є свого роду ш т и в н і с т ь журналу. Він радше є схожий на ЖУРНАЛ ДЛЯ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ, а не на ЖУРНАЛ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ. Це розходиться з тенденціями, які я мав, коли клав основи під творення журналу. Завдання В.О.Р. не є лише в догматичній формі подавати до вірування чи наслідування те, чи інше з обсягу теорії і практики новакознання, але також виміна думок виховниками, зокрема обмін спостереженнями в проведений роботі, що говорили б про реакцію дітей на наші виховні засоби та заходи; це знову стане для новацького активу побудником до нових ідей, нових дій, що є необхідні для психофізичного формування дітей в сучасній, дуже складній дійсності на чужині. А дальнє треба підкреслити ще й факт, що не всі питання виховного порядку загалом є ясні, бездискусійні. С ряд спірних проблем з якими виховники, зокрема гніздові, повинні бути обізнані. Не від речі буде також висловити моє переконання, що наші виховники вже настільки зрілі, що ми можемо містити в журналі й критичні думки чи суперечні погляди педагогів для їх критичного просаналізування.

Іншими словами нам треба с ж и в и т и наш журнал шляхом поміщування в журналі ряду актуальних проблем з обсягу практики й теорії виховання. Зокрема все те, що болить пересічного впорядника в його роботі з дітьми мусить знайти свій відгомін у журналі. ВОГОНЬ ОРЛІНОЇ РАДИ повинен стати місцем для свободної розмови виховників для вияснення численних питань педагогічної науки. Тому пропоную Редакції журналу:

1/ впровадити сторінку запитань та відповідей. Маю надію, що виховники підуть Редакції на зустріч і ставитимуть Редакції, чи то однокіх членам Орліного Кругу питання, що їх хвилюють;

2/ впровадити сторінку критичних міркувань, для критичного розважання тих чи інших фактів, чи дій, для узгіднювання своїх

думок, чи вияснювання незрозумілих проблем щоденного виховного будня;

З/ відновити сторінку "ГОЛОСИ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ", при чому я дозволю собі завважити, що Редакція напевно не була би за - губила цієї сторінки, якщо була б мала матеріали від виховників. Тому я звертаюся з закаликом до виховників пересилати довші чи коротші замітки з праці на місцях. Це має куди ширше значення, як може комунебудь здавалося б. Помішування виявів діяльності з місць праці - це один з важких засобів водностайнення роботи з новаками, що розкинені по різних країнах світу, для взаїмного запізнання незнайомих собі виховників, для вдергання одності новацького руху. Та біда в тому, що багато новацьких виховників немає відваги, чи прямо не вміє писати до журналу. А не вже недолік загального пластового виховання, на який треба би на іншому місці звернути увагу так компетентних пластових властей, як рівно ж і загалу юнацтва і ст. пластунства.

Для започаткування сторінки КРИТИЧНІ МІРКУВАННЯ, я хотів би зупинитися на "тереновій грі" сестр. Ані ШКІЛЬНИК "у завороженому царстві" /гл. В.О.Р. ч.11./ Гра по моєму відатна, цікаво скоплена й ії зміст переданий в гарній формі. У зв'язку з цим я уважаю доцільним порушити два питання:

1. Подавання гор.

Крім передання змісту поміщуваної гри треба би було подати щонайменше ще м е т у гри та докладні вказівки щодо переведення гри. Сестр. Аня Шкільник була дещо за скуча на слова, коли говорити про подання вказівок. Зокрема вимагають докладніших практичних порад щеясна ситуація на "завороженій поляні", а також початок і закінчення гри.

2. Назовництво.

Нам треба змаати до усталення деяких термінів і їх придергуватися, щоб нас не переслідувало постійно непорозуміння. Сестр. Аня заквалифікувала "у завороженому царстві" як "теренову гру". Гри в терені є різні. Їх можна поділити на такі дva типи / маю на думці гри, в яких бере участь більша кількість новацтва, беручи за принцип вид змагань груп чи одиниць. У першому типі гору терені змагаються 2 групи прості сеbe напр. гра "здобуття прапорця".

У другому типі гору терені змагаються групи, чи поодинокі новачата побіч себе, щоб здобути перше місце в точкуванні, чи першому прибути до мети, напр. новацький змаг.

Для докладнішого зрозуміння проведу ще таку аналогію: дві дружини відбиванки чи копаного м'яча змагаються проти себе, щоб виграти; легкоатлети змагаються побіч себе за краще місце /рекорд/.

На підставі нашої дотогочасно праці в секторі гор, я запропонував-
би придергуватися таких назв, що відносяться до масових гор но-
вацтва в терені:

- а/. гри в терені – загальне окреслення, що охоплювало теренові гри і нов. змаги.

б/. теренові гри – групові гри в терені, в яких /2/ змагаються проти себе з метою виграти гру.

в/. новацькі змаги - гри в терені, в яких змагаються оди-
ници чи групи, побіч себе за пер-
шенство.

Ото ж в грі "У завороженому царстві" змагаються поодинокі новач-
ки не проти себе, а побіч себе, щоби віднайти скарбницю,
тому я зачислив би цю гру в терені до другого типу - новаць-
ких змагів.

Якщо були б якінебудь застереження до моїх терміномогічних виводів
або інші пропозиції прошу помісти їх в черговому числі В.О.Р.

СТАРИЙ ОРЕЛ

НОВАЦЬКІ ВИХОВНИКИ ГОВОРЯТЬ ....

Спокійно прокладає "Ліберте" свій шлях по океані, залишаючи
довгий водослід за собою. Ззовні непомітне життя на пароплаві. А
воно кипить. І то не лише по залях розваги. В бібліотеці також пов-
но пасажирів. Хто занятий писаним, хто читанням. Цікаво заглядають
мої сусіди на мої розложені на столі паперові листки з записками.
Та це мені не перешкаджає студіювати анкетні матеріали, що я їх зіб-
рав на вишколі новацьких виховників. Всего 12 штук. З того один лис-
тк мусів знайти своє призначення в коші на смітті, бо один із учас-
ників вишколу не потрактував справи поважно. Мусів я також помину-
ти дані нашого вояка, що відноситься до його занять, бо вони специ-
фічні, хоч інші незвичайно цінні завваги я вихіснував на відповід-
ному місці.

Коротко: я переглянув 10 анкетних листків, що мали дати мені
відповідь на запитання скільки вільного часу мають новацькі вихов-
ники до своєї диспозиції та що й хто допомагає нов. виховникам у
їхній роботі з дітьми. Хоч мало анкетних листків та незвичайно ці-
каві висновки можна витягнути з цієї проби навдогад. -

Відрядне явище - всі виховники в ч а т ь с я: 4 заняті біль-
ше заробітною працею, 5 вчиться і часово працюють, а 1 розподілив
працю і науку по рівному. На науку й працю витрачають пересічно 47
год. тижнево. До того доходить пластова робота. Більшість - це
г н і з д о в і. Крім того майже кожний з них має ще якийсь скром-
ний пластовий - додаток: виконує обов'язки впорядника, або активний
в осередку праці УСП/УПС згл. курені. Кожний зі згаданих курсантів
витрачає пересічно 2 год. тижнево на підготовку до занять з новача-
тами.

Здається цікавіша відповідь на питання - хто і як допомагає но-
вацьким виховникам в роботі. Найбільш допомоги мають ви-
ховники від Орлинго"Круга". Видання, вишколи, періодичне листуван-
ня - це найважіші види допомоги. Видання, головно В.О.Р., радо
бачать виховники, хоч мають свої завваги, що про них згодом. Виш-
кіл дає підставу до ведення праці з ісваками. У періодичні пере-
писці провідника О.К. і членів знаходять виховники розв'язку склад-
них питань практичної роботи з дітьми. А в тому всему велике значен-
ня має своєрідна атмосфера О.К. з притаманним для неї духом друж-
би почуттям любчі. - Вже менше приходять з допомогою країові рефе-
ренти, хоч вони служать виховникам інструкціями, інформаціями про

про стан новацької праці, дають відповіді на поставлені питання, прокладають напрямні для роботи з новацтвом. Важливим заособо є й "ЛИСТКИ З'ВЯЗКУ", що неоднократно знайшли підкresлення в анкетних листках. Лише в одному випадку нов. виховниця вдоволена з праці кошової, ще і в іншому випадку допомога кошової, хоч дуже мала, а в третьому має виховник користь з умовою, якщо щось цікавого довідається на сходинах кадри виховників.

Коротко: Значна більшість кошових не приходить виховникам із допомогою, а в одному випадку кошовий навіть перешкаджає.

Для мене цікаво було знати, чим допоміжній ВОГОНЬ ОРЛІНОЇ РАДИ?: Журнал новацьких виховників давав ідеї для переведення занять, приходив з порадами в ділянці методики, поміщував практичні матеріали, про які виховники висловлювалися з признанням. Та виховники мають і свої побажання: загально раді би бачити більше практичного матеріалу, що його можна було вихіснувати в праці з новацтвом, а зокрема: гри, що їх можна би переводити без більшого шуму й бігання в пластовій домівці, більше виховних гутірок, майстрування.

На маргінесі розповідного матеріалу я дозволю собі навести думки одного з виховників: "Багато оповідань, що їх приходиться впорядникам розказувати на сходинах, представляють новакам Україну в убогому стані. Ми повинні навпаки, давати в В.О.Р. оповідання бадьорі, що змальовують Україну гарну, багату, з воїнами, що боряться і перемагають за правду й волю народу. Немає оповідань, що показували б культуру України, українських вчених і їх заслуги для розвитку науки та знань."

Побажані в кількох чергових числах матеріали та вказівки для початкуючих братчиків, зразки сходин тощо. Доцільна також сторінка ЗАПИТИ Й ВІДПОВІДІ, як рівно ж дані про ігрово - комплексний метод.

Врешті вийшли на верх ще й інші побажання, а саме упростити звітування, в якого формуларі зараз за багато зайвих питань, видати доповнення до правилника У.П.Н., полагодити справу одностроїв та відзнак, устійнити відношення О.К. до К.П.В. тощо.

Висновки: 1/ Новацькі виховники вчаться і працюють на прожиття, а крім того займаються виховною працею.

2/ Виходячи з заложення, що кожний виховник має право на своє особисте життя, треба бути обережним з навантаженням новацьких виховників новими пластовими обов'язками, так частого явища в пластовому світі.

3/ Новацькі виховники мають найбільше допомоги від О.К., менше від Крайвих Референтів, а майже жодної від кошових. Тому треба піднести конечно виховні кваліфікації кошових, шляхом вишколів тощо. Зараз мала надія на реалізацію концепції С.Р.В., що має діяти в межах К.П.В.

4/ Орлиному Кругові мусить бути дана змога діяти дальше в дотеперішній формі в межах К.П.В., бо О.К. являється в пластовому уладі першим з'єднанням виховників, витриває свою життєву пробу й має за собою поважний дорібок, досягнення і традицію.

Віримо, що компетентні чинники призадумаються над поданими вище думками активу новацьких виховників й у висліді матимемо реальні конsekvenції з висновків, що говорять про хронічні недомагання пластового життя.

В. ГРИМАЛЯК

ЯК Я РОЗУМІЮ ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НОВАКІВ У ЩОДЕННОМУ ЖИТТІ

Через цілий час новакування наших малюків, ми маємо змогу бачити всі прояви їхньої поведінки. Отже бачимо всі їхні вибрики - часом комічні, але переважно менше веселі а такі, що нам часто приходиться за них червоніти. Тому Й новацький закон має в З-ій точці, у простій, всім зрозумілій формі, основні елементи естетики, що висловлені так:

"НОВАК СТАРАЄТЬСЯ БУТИ ШОРАЗ КРАЩИМ"...

Як це розуміти? Шораз кращим у поведінці - не кидає нікому речі, що про неї просить, але підходить і годас спокійно. Не вигукує на привітання приятеля-друга, але здоровить його привітно кличем "Готуйсь", чи "Гаразд" чи іншим. Не називає нікого поганим ім'ям, не виправлює тихцем таких збитків, від яких другим стає болісно, як пр. не відсуває тихо крісла в моменті, коли другий сідає/це між іншим навіть у старших покутус/.

Та приглянетьмося більше поведінці новацтва - берім звичайні приклади.

В дома: крикливість, неслухливість, химерність у їді, невдоловлення, неприховане лінивство у виконуванні домашніх завдань та цілий ряд інших форм поведінки, що протилежна до З-ої точки новацького закону.

В школі: неуважність, перешкоджування другим у навчанні, кидання папірчиками в других під час навчання, писання чи вирізування можем імен на лаяках де сидять і багато інших вчинків менш приємних, як для других так і для вчителя.

В церкві: забава шапкою, проходи з церкво і до церкви, оглядання на всі боки, штовхання другого і т.п. У церкві можна собі на це позволити, бо є ця повна свідомість, що тут ніхто голосно не скартас, чи зверне увагу.

На вулиці: Копання речей ідучи, вигуки свисти за другими, перебігання рухливих місць, вивертання кошів зі сміттям - це те на що треба б виховникам часом звернути увагу, щоби діти того не робили.

В парку: ищення лавок, квітників, травників, деревець, лаження по деревах, засмічування місць відпадками і т. ін.

Багато можна б навести таких дрібних виховних моментів - в кіно, в театрі, на забаві тощо. Я висловився, щоби спонукати наших читачів призадуматися над цими дрібними проявами життя новака та проаналізувати підхід до проблеми естетичного виховання. Треба нам зрозуміти одну з основних засад, що З ДРІБНИХ РЕЧЕЙ ТВОРІМО ДУЖЕ ПОВАЖНІ ДІЛА!

Від Редакції: Перший голос Сірого Орла МІКА на тему ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ НОВАКІВ у ЩОДЕННОМУ ЖИТТІ не порушує зовсім проявів мистецького зацікавлення дітей, новацької самодіяльності з ділянки мистецтва, що її бажаємо присвятити більше місця в майбутньому. Примо нашіх Читачів в тому напрямі висловитися чи то коремими статтями, чи короткими завважами в рубриці ГОЛОСИ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ.

Л и с т у в а н и я Р е д а к ц і ї:

Сестр. І. Стецьків, Ньюарк: Дякуємо за рисунок віністки.

Сірий Орел ДЕНИС, Ньюарк: Дякуємо за прислання рукопису вміlosti "ЗОЛОТОРУКИЙ". Приступаємо до видання.

Сірий Орел ВЛОДКО, Нью Йорк: Дякуємо за фото з курсу нов. виховників. На жаль не вдалося нам дістати більше світлин, щоби оформити образкову сторінку до біжучого числа В.О.П. Невже ж серед новацьких виховників/-ць/ немає foto-аматорів? Велика це шкода, що така важлива ділянка для історії У.П.У. у нас занедбана. Задержуємо foto до чергового числа.

Сірий Орел ЮРА, Елизабет: Доповідь про систему пересторог і кар помістимо в черговому числі.

Сірий Орел НАДЯ, Нью Йорк: Бажаємо гарного таборування в Іст Четгем, просимо про допис із табору.

